1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat az Ócsai Református Műemléktemplom
Kulturális örökség (nemzeti érték megnevezése)
Ócsa Város Települési Értéktárába történő felvételéhez

Készítette:
Pappné Hajdu Katalin Bizottsági elnök

_____ (név)
_____ (aláírás)
Ócsa, 2015. május 27. (település, dátum)
(P. H.)

I.
A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Darázsi János helytörténeti kutató
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Pappné Hajdu Katalin
Levelezési cím: 2364, Ócsa Dózsa Gy. u. 19.
Telefonszám: 0620 326-3325
E-mail cím: pappne.hajdu.katalin@opke.ocsaportal.hu

II.
A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI
1. A nemzeti érték megnevezése Református Műemlék Templom
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

□ agrár- és élelmiszergazdaság	□ egészség és életmód	□ épített környezet
□ ipari és műszaki megoldások	**X□ kulturális örökség**	□ sport
□ természeti környezet	□ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: 2364, Ócsa Dr. Békési Panyik Andor u.

---

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X□ települési	□ tájegységi	□ megyei	□ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Ócsai Református Műemléktemplom története

A francia promontrei rend alapításával az építkezés 1190-ben kezdődött, és a tatárjárás 1241. évében fejeződött be

Az ócsai Műemléktemplom tervezése és felépítése Villárd de Honnecourt személyéhez és magyarországi tevékenységéhez kapcsolódik, jelentős francia elemzések szerint.

A templom megépítése óta viszonylag keveset változott. Ma is jól tükrözi eredeti 13. századi állapotát. Az épület igényes módon, kváderkőből épült, de kevés plasztikai dísszel. Három hajós, bazilikális elrendezésű, keletelt templom, keresztházzal és nyugati toronypárral. A kereszthász csatlakozásánál nyugatra egy boltozott helységgel, keletre, keletre három a nyolcszög öt oldalával záruló ugyancsak boltozott szentéllyel. A főszentély nyújtott. A hajók között nyolcszögű pillérek és pillérkötegek váltják egymást. A tornyok között ma barokk, de középkori eredetű karzat található, mely 1777-ben épült.

A külső kváderkövekből készült homlokzatok igen egyszerűek. Egyéb plasztikai díszt csak a bonyolultabb lábazati öv és párkányok jelentenek.

A tornyokat 1922-1924. közötti években egy emelettel magasították és ekkor alakították ki a ma is látható toronyablakokat. A szentélyek magasításait ugyanekkor visszabontják.

Az 1989-től meginduló helyreállítás több változást hozott. Az évtizedes beázások miatt kicserélődött az összes tetőszerkezet. A födémburkolat hódfarkú cserép lett , az úgynevezett sekrestyék rézlemez fedést kaptak. A középkori főpárkányokat a főhajón csak rövid szakaszon rekonstruálták, túlnyomó részt meghagyva a barokk párkányokat.
A külső- belső ablakok újakra cserélődtek. Az ajtókat részben újakkal pótolták, részben kijavították. A belső részben visszaállították az eredeti járószintet, ami lehetővé tette a lábazatok rekonstrukcióját. A díszes oszlopfőkben szerkezeti kiegészítést végeztek, magukat a díszítéseket a feltárt állapotban hagyták. A burkolatban való jelzéssel került sor a szerzetesi kórus helyének megjelölésére. Elkészült a hálós osztású téglapadló.

A templom főszentélyében 1900-ban tárták fel az Árpádkori falfestészetünk egyik legjelentősebb együttesét, mely a 13. század utolsó negyedére tehető. A szentély középső részében Szűz Mária a gyermek jézussal látható. Körülöttük az apostolok egy-egy fülkében . A szentélyt a négyzettől elválasztó hevederíven északon Szent Miklós, délen Szent György látható. További északi falfelületen a Szent László legenda két jelenete, vele szemben délen az utolsó ítélet töredékes ábrázolása van.
A barokk szószék mellé a 20. századi berendezést (úrasztala, padok) átdolgozása után visszaállították.
Az 1864-ben megépített 18 regiszteres templomi orgonát újjávarázsolták, elektromos fújtatóval ellátva,orgonahangversenyek megtartására alkalmassá tették.

A templom környezete változott meg a legjobban. Az 1460-as években kerítőfallal vették körbe az épületet. Ezt a kerítőfalat a 18. és 19. században a lakosság építőanyagként elbontott.
A fal újra épült, és az így kialakított udvar, dísznövényekkel és díszkivilágítással még jobban kiemelésre került.

Az Ócsai Református Műemléktemplom 1996. április 30-án Európa Nostra díjat kapott.

---

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Egyedülálló a kereszthajós román stílusú, háromhajós, kéttornyú bazilika a premontrei szerzetesek számára épült a XIII. században. **1996. április 30-án Európa Nostra díjat kapott.**

---

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Ócsa Város hivatalos honlapja: Történelmi Egyházak

www.YouTube Ócsa Református templom /film/

itthon.hu/budapestkornyeke/látnivalók

Premontrei kolostor Wikipédia

Ócsai Református templom googl /képtalálatok/

http://nagyvofely.hu/ocsa/templom (virtuális séta)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.users.monornet.hu/ocsaref/

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A [redacted] való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Pappné Hajdu Katalin az Ócsai Települési Értéktár Bizottság elnöke nyilatkozom, hogy a csatolt fényképek nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.